

Hatay'ın ilhakı dolayısıyla açıkta kalan tekaüde tâbi memurlara verilecek tazminat hakkında kanun lâyihası ve Bütçe ve Maliye Encümenleri mazbataları (1/166)

T. C.

Başvekâlet

Kararlar Dairesi Müdürlüğü

Sayı : 6/64

3 . XII . 1942

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Hatay'ın ilhakı dolayısıyla açıkta kalan tekaüde tabi memurlara verilecek tazminat hakkında Maliye Vekillîğince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 23 . XII . 1941 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası esbabı mucibesıyla birlikte sunulmuştur.

Başvekil

Dr. R. Saydam

Hatay'ın ilhakı dolayısıyla açıkta kalan tekaüde tabi memurlara verilecek tazminat hakkındaki kanun lâyihasına ait esbabı mucibe lâyihası

Hatay Hükümetinden devrolunan mütekait ve yetimlerin aylıkları hakkındaki 3977 sayılı kanun, Hatay'ın ilhakı dolayısıyla açıkta kalan tekaüde tabi memurların vaziyetini derpiş eylememiştir.

Yapılan tetkikattan son zamanlara kadar 106 memurun açıkta bulunduğ, bunlardan 2 sinin tekaüde tabi hizmet müddetinin 20 seneden fazla ve 1 ninde hizmet müddetine göre 3977 sayılı kanunun birinci maddesinin (D) fıkrası mucibince tekaüt maaşı tahsisinin derdest bulunduğu ve 25 adedinin tekaüde tabi hizmet müddeti olmadığı veyahut bu müddetin 6 aydan az bulunduğ anlaşılmuştur.

Geriye kalan memurlardan 13 Adliye memurunun müddeti hizmeti tesbit edilememiş ise de 64 memurun 1683 sayılı kanunun 26 ncı maddesimucibince ikramiyelerinin 28575 lira tutacağı anlaşılmış ve müddeti hizmeti tesbit edilemeyen Adliye memurları ile birlikte tediye edilecek paranın 30 000 - 35 000 lira kadar tutacağını tahmin edilmiştir.

Bunlardan başka Suriye Fransız şark ordularında asteğmen olarak müstahdem iken Fransız askerî komutanlığına şubat 1939 tarihinden itibaren ayda 1117 kuruş maaşla tekaüde sevkedilen bir vatandaşa, Hatay Devletinin kurulması, daha sonradan Hatay'ın anavatana ilhakı dolayısıyla tekaüt maaşı bağlanmadığı ve 18 sene 2 ay hizmeti olan bu vatandaşın halen Türk ordusunda istihdamı mevzuubahis olmadığı gibi 3977 sayılı kanun hükümlerine göre kendisine tekaüt maaşı tahsisine de imkân olmadığı millî Müdafaa Vekâletinin iş'arından anlaşılmış olduğundan bu vatandaş ile zuhur edebilecek emsalinin vaziyetleri de derpiş edilmek suretiyle ilişik kanun lâyihası hazırlanmıştır.

Bütçe Encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Bütçe Encümeni
Esas No. 1/166
Karar No. 9

22 . XII . 1943

Yüksek Reisliğe

Hatay'ın ilhakı dolayısıyla açıkta kalan te-kaüde tâbi memurlara verilecek tazminat hak-kında Maliye Vekilliğine hazırlanan ve Baş-vekâletin 3 birinci kânun 1942 tarih ve 6/64 sayılı tezkeresiyle Yüksek Meclise sunulup Devrenin değişmesi üzerine hükümsüz kalan ve bu kere ihyası istenen kanun lâyihası Encü-menimize tevdi buyurulmakla Maliye Vekâleti namına Bütçe ve Mali kontrol Umum Müdürü hazır olduğu halde tetkik ve müzakere olundu.

3977 sayılı kanunun hükümleri dışında ka-lan Hatay memurlarının vaziyetlerinin ıslahı maksadiyle hazırlanan ve esas itibariyle tasfi-ye hükümlerini ihtiva eden lâyiha Encümeni-mizce kabüle şayan görülmüş ve Bütçe Encü-menince geçen devrede hazırlanmış olan metin müzakereye esas ittihaz olunmuştur.

Bütçe Encümeninin 31 . XII . 1942 tarih ve 17 sayılı mazbatasında arzolunan sebepler ve bu mazbataya bağlı lâyihanın umumî esasları En-cümenimizce aynen kabul edilmiş ve ancak lâ-

yiha yazılışa ait tashihler yapılmak suretiyle yeniden kaleme alınmıştır.

Havalesi veçhile Maliye Encümenine tevdi buyurulmak üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Reis	R. V.	M. M.
Çorum	Kastamonu	Tokad
İ. Eker	T. Coşkan	H. N. Keşmir
Kâtip		
İstanbul	Antalya	Aydın
F. Öymen	N. E. Sumer	R. Alpman
Bitlis	Edirne	Giresun
B. Osmâ	M. N. Gündüzalp	M. Akkaya
Giresun	İstanbul	Kütahya
Ayet Sayar	H. Ülkmen	H. Pekcan
Manisa	Mardin	Rize
F. Kurdoğlu	R. Erten	T. B. Balta
Tokad	Trabzon	Yozgad
R. A. Sevengil	S. Anamur	A. Sungur
Zonguldak		
E. Erişirgöl		

Maliye Encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Maliye Encümeni

Esas No. 1/166

Karar No. 17

30 . III . 1944

Yüksek Reisliğe

Hatay'ın ilhaki dolayısıyla açıkta kalan tekaüde tabi memurlara verilecek tazminat hakkında Maliye Vekilliğince hazırlanıp Başvekâletin 3 birincikânun 1942 tarih ve 6/64 sayılı tezkere-siyle Yüksek Meclise sunulan kanun lâyihası ve Bütçe Encümeni mazbatası Maliye Vekâleti mümessili hazır olduğu halde Encümenimizce müzakere olundu.

Lâyihanın sevkini mucip sebepler ve Bütçe Encümenince yapılan değişiklikler Encümenimizce de yerinde görülerek kabul edilmiştir. Ancak ana vatana ilhakından evvel Hatay'da jandarma zâbiti olarak istihdam edilmekte iken ilhak üzerine kıtalarında ipka edilmiş olmalarına rağmen bilâhare sicillerinin tetkiki neticesinde Harbiye Mektebi mezunu olmadıkları için ordu subay kadrosunda vazifeye devamları mümkün görülmiyerek açığa çıkarılmış olan iki jandarma subayının bu durumu Hatay Mebuslarından Hamdi Selçuk tarafından Encümenimize bildirilmekle bu subayların vaziyetleri ilhak

üzerine açıkta kalan ve bu lâyiha ile tekaütlük hakları tanınması düşünülen memurların vaziyetinin aynı olması itibarıyla bahsi geçen iki jandarma subayının da bu lâyiha ile kabul edilmekte olan haklardan faydalanmalarını temin için birinci maddeye «veya vazifelerinde ipka edilip Harbiye tahsili görmemiş oldukları için bilâhare açığa çıkarılmış olan subaylar ile» ibaresinin ilâvesi Encümenimizce madelete uygun görülmüş ve madde böyle yazılmıştır.

Yüksek Reisliğe derin saygılarımızla sunulur.

Maliye En. Rs.	M. M.	Kâtip
İstanbul	Aydın	Ankara
A. Bayındır	A. Menderes	M. Aksoley
Afyon K.		Antalya
İ. H. Baltacıoğlu		Dr. G. Kahraman
Burdur	Kastamonu	Tekirdağ
Ş. Engineri	H. Çelen	E. Ataç
Tokad		Urfa
C. Kovalı		M. E. Tekeli

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Hatay'ın ilhaki dolayısıyla açıkta kalan tekaüde tabi memurlara verilecek tazminat hakkında kanun lâiyhası

MADDE 1. — Hıyar haklarını Suriye ve Lübnan lehine kullanılmıyarak Türk vatandaşlığına geçmiş olanlardan Hatay Hükümeti zamanında; umumî, mülhak, hususî bütçeli idarelerle Ziraat bankası memurluklarında bulunmakta iken ilhak dolayısıyla açıkta kalmış ve ilhaktan sonrada kendilerine vazife verilmemiş olanlara mensup oldukları dairelerce mülga Hatay, Suriye ve Lübnan Hükümetleriyle sakıt Osmanlı Hükümeti nezdinde geçen Türkiye Cumhuriyeti tekaüt kanunlarının kabul eylediği hizmet müddetleri kabul ve bu hizmetler 20 seneye baliğ olduğu takdirde 25 seneden noksan kalan beher sene için 25 senelik tekaüt maaşının 25 de biri tenzil edilmek suretiyle kendi tekaüt kanunları hükümlerine göre tekaüt maaşı tahsis olunur. Bunların Tekaüde tabi hizmet müddeti 20 seneden noksan olduğu takdirde beher hizmet seneleri için birer aylık hesabıyla son aldıkları aylıkları tutarı defaten kendilerine verilerek alâkaları kesilir.

İlhaktan evvel tekaüt aylıkları Hatay dâhilindeki malsandıklarınca verilmek üzere Fransız şark ordularınca tekaüde sevkolunduğu halde ilhak dolayısıyla muamelesi tekemmül edemeyenlerden hıyar haklarını Suriye ve Lübnan lehine kullanılmıyarak Türk vatandaşlığına geçmiş olanlara da bu madde hükümleri tatbik olunur.

Bu maddenin tatbikında aylıkları tutarı askerî ve mülkî tekaüt kanununun 4 ncu maddesinde yazılı cetvelin değiştirilmesi hakkındaki 4067 sayılı kanuna bağlı cetvelin « tutarı » sütunundaki miktarlara tevafuk edenler hakkında aynı dereceye dâhil aslı maaşlı memurlar gibi, tevafuk etmeyenler hakkında da hangi tutara daha yakın ise o tutar derecesine dâhil aslı maaşlı memurlar gibi muamele yapılır ve aylığı tutarı mütaakıp iki tutarın tam yarısına tekabül edenler de bir üst dereceye maledilir.

Bu madde hükümlerine göre tekaüt maaşı tahsis edilecek veya tazminat alacak olanların son aylıklarının bir Suriye kuruşu bir Türk kuruşu itibar olunur.

BÜTÇE ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

Hatay'ın ilhaki dolayısıyla açıkta kalan memurlara verilecek tekaüt aylığı ve tazminat hakkında kanun lâiyhası

MADDE 1. — Hıyar haklarını Suriye ve Lübnan lehine kullanılmıyarak Türk vatandaşlığına geçenlerden Hatay Hükümeti zamanında umumî, mülhak ve hususî bütçeli dairelerle Ziraat bankası memurluklarında bulunmakta iken ilhak dolayısıyla açıkta kalmış ve ilhaktan sonra da kendilerine vazife verilmemiş olanlar ile ilhaktan evvelki idarelerce tekaüde sevkedildikleri halde ilhak tarihine kadar muamelesi tekemmül etmemiş bulunanlar hakkında aşağıdaki hükümler tatbik olunur.

1. Hizmet müddetleri 25 seneye baliğ olanların en son buldukları dairelerin tekaüt kanunları hükümleri tatbik olunur.

2. Hizmet müddetleri yirmi sene veya daha ziyade olanların 25 den noksan olan her hizmet senesi için 25 senelik tekaüt maaşının 25 de biri indirilmek suretiyle yukarıdaki fıkra gereğince tekaütlükleri yapılır.

3. Hizmet müddetleri 20 seneden noksan olanlara her hizmet senesi için birer aylık hesabıyla son aldıkları aylıkların tutarı bir defada verilerek ilişkileri kesilir.

4. Bir ve ikinci fıkraların tatbikinde aylıkları tutarı Askerî ve mülki Tekaüt kanununun 4 ncu maddesinde yazılı cetvelin değiştirilmesi hakkındaki 4067 sayılı kanuna bağlı cetvelin (tutarı) sütunundaki miktarlara tevafuk edenler hakkında aynı dereceye dahil aslı maaşlı memurlar gibi, tevafuk etmeyenler hakkında da hangi tutara daha yakın ise o tutar derecesine dahil aslı maaşlı memurlar gibi muamele yapılır ve aylığı tutarı mütaakıp iki tutarın tam yarısına tekabül edenlerin tekaüt maaşı bir üst dereceye göre hesap edilir.

5. Bu madde hükümlerine göre tekaüt maaşı bağlanacak veya tazminat alacak olanların son aylıklarının bir Suriye kuruşu bir Türk kuruşu itibar olunur.

6. 1, 2 ve 3 numaralı fıkraların tatbikinde Suriye, Lübnan ve Hatay Hükümetleriyle Osmanlı Hükümeti zamanında geçen ve Türkiye Cumhuriyeti Tekaüt kanunlarının kabul eylediği hükümlere uyan hizmetleri esas tutulur.

MALİYE ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

Hatay'ın ilhaki dolayısıyla açıkta kalan memurlara verilecek tekaüt aylığı ve tazminat hakkında kanun lâiyihası

MADDE 1. — Hıyar haklarını Suriye ve Lübnan lehine kullanılmıyarak Türk vatandaşlığına geçenlerden Hatay Hükümeti zamanında umumî, mülhak ve hususi bütçeli dairelerle Ziraat Bankası memurluklarında bulunmakta iken ilhak dolayısıyla açıkta kalmış ve ilhaktan sonra da kendilerine vazife verilmemiş veya vazifelerinde ipka edilipte bilâhare Harbiye tahsili görmemiş olduklarından açığa çıkarılmış olan subaylar ile ilhaktan evvelki dairelerce tekaüde sevkedildikleri halde ilhak tarihine kadar muamelesi tekemmül etmemiş bulunanlar hakkında aşağıdaki hükümler tatbik olunur:

1. Hizmet müddetleri 25 seneye balığ olanlara en son bulunlukları dairelerin tekaüt kanunları hükümleri tatbik olunur.

2. Hizmet müddetleri 20 sene veya daha ziyade olanların 25 den noksan olan her hizmet senesi için 25 senelik tekaüt maaşının yirmi beşte biri indirilmek suretiyle yukarıdaki fıkra gereğince tekaütlükleri yapılır.

3. Hizmet müddetleri 20 seneden noksan olanlara her hizmet senesi için birer aylık hesabıyla son aldıkları, aylıkların tutarı bir defada verilerek ilişiklikleri kesilir.

4. Bir ve 2 ncı fıkraların tatbikında aylıkları tutarı Askerî ve Mülki Tekaüt Kanununun 4 ncü maddesinde yazılı cetvelin değiştirilmesi hakkındaki 4067 sayılı kanuna bağırlı cetvelin (tutarı) sütunundaki miktarlara tevafuk edenler hakkında aynı dereceye dahil aslı maaşlı memurlar gibi, tevafuk etmeyenler hakkında da hangi tutara daha yakın ise o tutar derecesine dahil aslı maaşlı memurlar gibi muamele yapılır ve aylığı tutarı mütaakıp iki tutarın tam yarısına tekabül edenlerin tekaüt maaşı bir üst dereceye göre hesap edilir.

Hü.

MADDE 2. — Birinci madde hükmüne göre verilecek tasminat ile aylıklardan umumî muvazeneye taallük edenler düyunu umumiye bütçesinin mütekait, dul ve yetim maaşları ve tahsisatları tertibinden ödenir.

MADDE 3. — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

MADDE 4. — Bu kanun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

23 . XII . 1941

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
Dr. R. Saydam	H. Memenecioglu	A. R. Artunkal
Da. V.	Ha. V.	Ma. V.
F. Öztrak	Ş. Saracoğlu	F. Ağralı
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
Yücel	A. F. Cebesoy	S. Day
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
Dr. H. Alataş	R. Karadeniz	M. Erkmen
Mü V.		Ti. V.
F. Engin		M. Ökmen

B. E.

MADDE 2. — Birinci madde hükmüne göre verilecek tasminatla umumî muvazeneye taalluk eden tekaüt aylıkları Devlet borçları bütçesinin (Mütekait, dul ve yetim maaşları ve tahsisatları) tertibinden ödenir. Diğer idarelere taalluk eden aylıklar kendi tekaüt sandıklarınca ödenir.

MADDE 3. — Bu kanun neşri tarihinden mer'idir.

MADDE 4. — Hükümetin 4 nci maddesi aynen.

Mal. E.

MADDE 2. — Bütçe Encümeninin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Bütçe Encümeninin 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Hükümetin 4 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

